

SJÖFARTSVERKET

Sjöfart och Samhälle

Handläggare, direkttelefon

Anna Lena Öhlund, 011-19 14 29

PROTOKOLL

2007-11-14

Dnr:

Närvarande:

Ulf Hallström, Sjöfartsverket, ordförande
 Anna Lena Öhlund, Sjöfartsverket, sekreterare
 Lars Widell, Sjöfartsverket (t.o.m. punkt 4 a)
 Tommy Carlsson, Kustbevakningen
 Bengt-Olof Hammarlöf, Luftfartsstyrelsen (t o m punkt 4c)
 Arild Winge, Viamare After Sales AB
 Stig Jönsson, Rikspolisstyrelsen
 Leo Lindqvist, Rikspolisstyrelsen
 Sylvia Myrsell, Socialstyrelsen
 Per-Åke Nilsson, Socialstyrelsen
 Markus Greigård, Försvarsmakten
 Marcus Cato, Sv Kommuner & Landsting (Fr punkt 4b)

Protokoll från sammanträde nr 101 med Centrala Samrådsgruppen för Sjöräddning (CSS)

Tid: Tisdagen den 13 november 2007

Plats: Sjöfartsverkets lokaler, Rosenvik Stockholm

1. Mötets öppnande

Ordföranden Ulf Hallström hälsade deltagarna välkomna till det etthundraförsta mötet i samrådsgruppen.

Frågan ställdes, med hänvisning till förra protokollets bilaga, vilka mötesdeltagare som var kallade till mötet. Som tidigare meddelats kallas en person från varje myndighet som sedan kan besluta om en eller flera personer ska delta på mötet beroende på vilka punkter det är på dagordningen.

2. Fastställande av dagordning

Föreslagen dagordning godkändes med följande ändringar/tillägg:

Punkt 4 b och 4 c byter plats.

Ny punkt 4 d - Information om den pågående utredningen om bildandet av en transportstyrelse.

3. Genomgång och godkännande av föregående protokoll

Föregående protokoll godkändes efter vissa diskussioner angående formulering av text rörande bilaterala avtal kontra Nato.

PROTOKOLL

Datum

2007-11-14

4. Informations- och diskussionspunkter*a) Sjukvårdande insatser i samband med sjöräddningsuppdrag – en utvärdering av hittillsvarande erfarenheter*

Ulf Hallström informerade att verksledningen på Sjöfartsverket beslutat att införa RAKEL på fyra olika funktioner/platser, nämligen på MRCC, räddningshelikoptrarna, Trollhätte kanal och på Sjöfartsverkets krisledningsrum på Hk i Norrköping. Sjötrafikavdelningen kommer att vara ansvarig för systemet. Rakelsystemet kan sägas vara ett komplement till VHF i vissa räddningstjänstsammanhang. För att RAKEL ska vara ett fungerande system förutsätter det att alla aktuella aktörer ansluter sig.

Ridöfallet, som även diskuterades på förra mötet, togs upp till diskussion. Socialstyrelsen anser att utredningen inte hanterats utifrån ett traumakoncept.

Ulf Hallström ansåg att den av Socialstyrelsen och Sjöfartsverket gemensamt framtagna handboken om sjukvårdande behandling i samband med sjöräddningsuppdrag skall utvärderas och kompletteras med tillämpningsföreskrifter

Skokloster - Ett larm som inkom via SOS Alarm till MRCC i juni 2007 diskuterades. I ett brev från en läkare på Akademiska sjukhuset framfördes åsikten att medicinsk behandling av nödställd blivit försenad 20 minuter. Händelseförloppet enligt Ulf Hallström var följande - ett larm inkom till MRCC om brand ombord i en fritidsbåt. Meddelande gick ut om att branden var släckt varefter larm om att en person på samma båt drabbats av allergichock inkom. Personen vinschades upp i räddningshelikopter. En ambulanshelikopter med läkare ombord fanns också i området. Räddningshelikoptern uppmanades att landa för att överlämna personen (som bedömdes vara utom fara av besättningen), till ambulanshelikoptern, trots att räddningshelikoptern endast hade 3 minuters flygtid till sjukhuset. Räddningshelikopterns besättning upplevde att de blivit otrevligt bemötta av ambulanshelikopterns besättning. Utredning om denna händelse pågår och ska i sedvanlig ordning utmytna i behövliga rekommendationer.

Lars Widell hänvisade till den ovan nämnda handboken och menade att rutinerna behöver förbättras i samarbetet mellan SOS centralerna och sjöräddningsledningen vid MRCC eftersom SOS centralerna arbetar på uppdrag av sjukvårdshuvudmännen. Rutiner och kommunikationer bör klargöras.

Ur ett operativt perspektiv bör särskilt klargöras när och hur sjukvården skall få ta del av räddningsuppdrag. Socialstyrelsen har här en viktig roll för att etablera en samsyn mellan sjukvårdshuvudmännen i dessa frågor.

ARCC meddelade att man har infört en rutin där man vid larm stämmer av med SOS Alarm.

PROTOKOLL

Datum

2007-11-14

Med tanke på att SOS alarm ej deltog i dagens möte kunde frågan inte diskuteras vidare. Beslutades att Sjöfartsverket tar initiativ till möte med Socialstyrelsen för att diskutera frågan vidare. Socialstyrelsen påpekade vikten av att även SOS alarm och landstingsrepresentanter deltar i diskussionerna.

Socialstyrelsen har tagit fram förslag till vad som bör gälla vid tillbud på internationellt vatten som ingår i svensk sjöräddningsregion – vilket ansvar som då bör gälla för den sjukvårdande behandlingen samt också vid insatser på andra länders vatten som inte ingår i svensk sjöräddningsregion, bland annat med Tsunami-olyckan i åtanke.

Kustbevakningen påpekade vikten av positionering via Rakel. Rakel fungerar bra inom kommungräns men kräver programmeringsjobb för att vara funktionellt i större områden.

På fråga från Socialstyrelsen svarade Rikspolisstyrelsen att larm i fjällvärlden, oavsett central, ska kommuniceras med läkare, (vilken typ av helikopter – polis eller ambulans) Det har aldrig hänt att både räddningshelikopter och ambulanshelikopter skickats samtidigt. RPS meddelade också att man har haft en informationskampanj till berörda SOS-centraler i samarbete med Sveriges kommuner och landsting.

Rikspolisstyrelsen nämnde Leni Björklunds helikopterutredning. Alla deltagare i detta möte meddelade att de kommer att lämna synpunkter på utredningen.

b) Bildandet av "SAR-Syndicates" – uppdatering av läget

Ulf Hallström meddelade att det årliga mötet mellan Sverige, Finland och Estland kommer att äga rum den 14 november 2007. Vid detta möte kommer frågan om bildandet av ett SAR-syndikat mellan länderna att diskuteras. Liknande samarbete har också diskuterats mellan Sverige och Norge och där Norge anfört att den nuvarande "Bold Mercy"-övningen i Skagerak och Kattegatt bör ersättas med en gemensam övningsverksamhet mellan Danmark, Norge och Sverige.

Många länder i Östersjön vill ha kvar samarbetet med NATO i form av "Bold Mercy"-övningarna rörande sjö- och flygräddning, men fördelar kan även finnas med att skapa övningssyndikat med det långsiktiga målet att träffa multilaterala avtal. Framtiden skulle kunna vara bildandet av en eller ett par sjöräddningscentraler och några undercentraler för hela Östersjöområdet. Samma tankar finns i andra områden. Man behöver för den sakens skull inte i nuläget skrota "Bold mercy"-övningarna men man bör ej heller dubblera övningar i samma område.

ARCC anförde att man för sin del kan tänka sig syndikat på västsidan av Sverige med Norge och Danmark. Man ansåg att det ej får bli dubbling

PROTOKOLL

Datum

2007-11-14

med syndikat och "Bold Mercy". ARCC meddelade vidare att man för sin del – flygräddningen - fortfarande vill behålla "Bold Mercy"-konceptet. Man anser att det fungerar bra nu och vill ej ha fler planeringsmöten än idag.

Ulf Hallström informerade om att bilateralt avtal med Ryssland ej är underskrivet, förhinder sju år. Vägverket har samma problematik. Skälet är sannolikt att demokratiprocessen avstannat och verksamheterna blir alltmer centralstyrda.

c) *Ökning av antalet SAR-fall – information om och diskussion kring orsaker*

Under perioden januari-augusti 2006 noterades 683 sjöräddningsfall, 67 utan att enheter engagerats. Motsvarande siffra för 2007 var 946 /67, en radikal ökning med 38 %.

De flesta fallen finns i Stockholm/Mälaren och Skagerak/Kattegatt och främst gäller det fritidsbåtar. Orsaker till ökningen diskuterades. Sjöräddningen larmas oftare i stället för kommunal räddningstjänst på grund av att man "lärt sig" den larmvägen. Fler och större båtar som ej kan hanteras av ägaren angavs som en annan trolig orsak. Fråga ställdes om vädret (dålig sommar) kan ha inverkan på ökningen? Sthlm Radio meddelade att varit mycket bärgning/bogsering tidigare men mindre i år. Trend eller tillfällighet? Sveriges kommuner och landsting ansåg att en höjning i sjöräddningsstatistiken borde generera en minskning i den kommunala statistiken om de kommunala insatserna nu istället faktureras till Sjöfartsverket.. Flesta larmen inkommer via 112, sällan VHF trots att fler har VHF idag. Klassning av larm angavs som en viktig orsak. Frågan ställdes om det har skett någon förändring här?

Mötet ansåg att Sjöfartsverket bör titta på det ökade antalet SAR-fall utifrån följande punkter:

1. Kan man se motsvarande minskning för den kommunala räddningssidan?
2. Statistiskt säkerställt, lönt att utreda?
3. Var har de flesta fallen inträffat?
4. Hur har larmen kommit in?
5. Väderleksförhållanden
6. Hur många sjöräddningsfall är klassade – Hur många blir kommersiellt uppdrag?

PROTOKOLL

Datum

2007-11-14

7. Vilken typ av händelse/orsak? Grundstötning, förlitar man sig på GPS
8. Typ av farkost - ribbåtar?
9. Typ av person – ålder?
10. Nystartade företag, turbåtar
11. Ökning av sjuktransporter från fartyg?

Utredning kommer att göras efter att helårsstatistik sammanställts för 2007.

d) Information om den pågående utredningen om bildandet av en transportstyrelse.

Ulf Hallström informerade om Staffan Widlerts pågående utredning om en gemensam transportstyrelse för infrastrukturverken. Förslag kommer att läggas fram redan i slutet på februari istället för det ursprungliga datumet den 2 maj 2008 och den nya myndigheten planeras vara igång den 1 januari 2009.

Övrigt

Nämnden för båtlivsutbildning. Ett avsevärt större antal båtförarbevis har utfärdats. Högdals utredning föreslår förarbevis (hastighet, storlek på båt) Kan registrering av fritidsbåtar bli aktuellt? Svenska båtunionen säger nej till registrering.

5. Nästa möte

Nästa möte kommer att hållas onsdagen den 11 juni 2008, i Sjöfartsverkets lokaler på Drottninggatan 26, Stockholm.

6. Avslutning

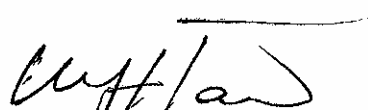
Ordföranden tackade deltagarna för ett bra möte med givande diskussioner.

Vid protokollet:

Justeras:

Anna Lena Öhlund

Ulf Hallström